Academy Of Art Culture & Languages
Acc No 92772
Class No
Book No
Price
Date
LIBRARY

مولوی نامہ

عبدالاحد زرگر

قیمت = ۰/۲ روپے

(جملہ حقوق طباعت واشاعت بحق خواجہ خورشید احمد زرگر و شاہنواز زرگر محفوظ ہیں)

(کل نفس ذائقۃ الموت)

مولوی نامہ

یعنی

مرثیہ بزبانِ کشمیری

بہ وفات حسرت آیات حضرت

مولانا مولوی

احمد اللہ صاحب رحمۃ اللہ علیہ

میرواعظ کشمیر راجوری کدل سری نگر کشمیر

مصنف

عبد الاحد زرگر

(قیمت = ۵ روپیہ)

نمرودہ بہرہ

تعريف مير واعظ احمد الله صاحب مرحوم

پير اوسو عاشق مصطفیٰ
ني اوس تنهوني آسه كانه
هر دمه پر مشبر هيوان!
معلّق وو تهان اوس پر هوا
شك ته شبه كر نه دور
پوره اوس نور تس پر جبين
زن اوس ماه چارداه
ذكر خدا تس اوس كار
شوبان اوس منز معركن
نته مجلسه منز ينهه شمع
ديش كران پتر پيروي
پنزي بركته اوس تمن
زيره حكم اوس پتهه اكهاه
اوسوي تمن جهه نبي
بيمار به بستر بدعت
...س اوس تهندوي اكهه
بياري كران آس پتر طلب
كم كم ايوان آس بي حجاب
كشف منده نيران مشتلا

كن تنهاوي باوي صادقا
كن تنهاو باوي صادقا
نام محمد صادق شوقه سان
كوتاه پورن تعريف نور
پوز پوز شادگي دل صفا
هم وچهه تمي چهوي يقين
هر دمه اوسيس دل بيدار
كس آسه از تس هيوا كهاه
ينهه كنه ماه منز تاره كن
غمخوار به مذهب قوي
بدعت شرك كرے دفع
تعزيت بخشمت خالقن
زانتن كس اوس مولوي
عامل سه كياه اوس كملاه
هم آسه (...) ازجان گمت
تعويذ شريف روز و شب
كافي سه اوس شافي دوا
تس نشه گزهان آس لاجواب
كن تنهاوے باوے صادقا

پهرين ڏنس ٻنهي شوق كو
ييي گو خيال پادشاه
دولت جمع گيه بي شمار
تعمير تمه كوي دِل رُبا
جاري كرو علم قرآن
ڏينگ ٻئي اوسك ڏلس
كته چهن ڏنن فامذ چهو كياه
روزِ جمعه جامع ڏوان
ٻئين خبر ييي [illegible] اڍن اضطراب
پر زيور عارف كبريا
ٻس صاحبس ييم كمال
فرماوان اوس اهلِ دل
كر تو زيارت نبيءُ الله
جسا [illegible] ميرزا كرنك بيان
وڏن ڇهته پانجي كره ڍهيان
برو نتهه ساسه منزه گژهي اكها
نته ناو وٺس عارفاه
آمه خوته ڏنه ها چهمه نه واه
پڙتهه كانه نه [illegible] شرخ
تته جاير ياك [illegible] گته
كياه اوس [illegible] تمه [illegible]

مشوره كورُن مدرسه لدو
كن تهاو باوي صادنا
مدرسه سين دفعتن تيار
دوه [illegible] نك بوي اوس پڙهان
دين گژهه نه شن جابجا
جا صلح خبر چهي اصلس
اشكال دِل يمنني پوان
نيران تتي اوسك دعا
تس تس ڈوان تمه كوي جواب
سر تهاو كر پاني خيال
قطبيتس تس چهاشكهاه
نيرو بجي از جان و دل
از شوق دل شيرين زبان
آماده گي شام و پگاه
كانياه گژهان تو كرُن رواه
يا اوس عالم بي بدل
يا [illegible] نه [illegible] ساك
انه اندمية چهمه [illegible] كا
آستانِ شريف اوس [illegible] تران
ييتهه شمس [illegible] گره پهر
تاثير [illegible]

شیرین دهان اوس طبلاء
کیاه کره تعریف مولوی
بخشن گشهیم سهو و خطا ،،
ین پبیره شنا تعریف خوان

کین نهڤاو باڤے صیادتا
چهمینه لیاقت چهس امی
ہا احد زیرگره شوقه سان
نئه عاشقن مور ز جدا ،،

حکایت بیماری میر واعظ کلان

کیا زه کڑ تشریف مولوی شین
بوزم کهالت ماچهک دے بدن
کینه بوزم تم اگے بیمار
وِنه کس حال خوذاتس چهورو شن ،،
کیتن نشه کوزم پرسش حال
امکے بهر تراو گوڈے بهر زمین
صبرک دریاو وارهء واهء دامین ،،
کل آمه جایه گے کم وِله وِیه
بنه پنکه حکایت بوزه مختصر
سنه چهکے چاگے دتھ نیرکے جامن ،،
تتھ پلیهر همو و مه ... درگاه
تیهتیه کوز ... عارفه تب
فیج کیهنهم ... لیتن لج ... ،،
کینهم دوه گزنتهہ دنا ... نشدا

عاشقن نشه امچ خبراه ان
عاشقن نشه امچ خبراه ان
تنه چهسم روممت صبر و قرار
دمهه دمهراو اسم تو کن خیال ،،
کاه گوس شاده تکاه منز غمن ،،
تقدیرس بیٹھ پور کریقین
تقدیرس کینهه چهونه تدبیر ،،
۲۰ زاه چهکهالان امراضن ،،
گوشس نهڤاوت روز نوشس اندر
اٹهمیه ۸ شوال او ... جامع ،،
تو ره پیته تیر نی زوره کوره هیره بن
وسو ا ... کی دوست اقرب
حکیم دانا مقیوا ... شاه ،،
بالکل ... شاه ... نا ... همن

ڊاڪٽر حڪيم احمد الله
ڪاٿاه ڪوشش ڪر تم عاقلن
ڏمهه ڏمهه تمهنجي دوا ن سگهين
پاس ڏيه طبابت واسير صاحب
ساسه واڌ اگ گهيڙن خوراڪن
تم آس واتان ڏڏه ڪيهورات
تهه اپيٽهه محرقچ گيه ڪهاڻت
ڏوهه خوتهه ڏوهه گيه زيادتي داڏيءَ
حڪيم ڊاڪٽر گران اضطراب
برسوارهه ڏڏه ڳي سيٽهاه بي قرار
تي وڇهه وڇهه ڳي ساري حيرتن
يمهه دنيا هير ازچهم نيرن
تيه ڪياه حض ڇهوه فرماوان
ڏيه پهه هس توره ڪوي خير ڪور داتن
سوي آن زن اوس ڪربلا
تمهه ساته ڪيشاه وڏهه قيامت
ڪيشاه وصيت ڪر تم صادقن
ذڪر خداڀيهي سيت مشغول
انا لله راجعون پر
غفلن ڏنه ڪاره ڪوراقدرين
اڄهه هاوان ڳي ڪم پادشاه

سوتهه اوڙ واتان تمام ويگاه
شايسته ڊاڪٽر محي الدين
تم زيرِ علاج ٿيو ڪتين ڏوهن
خاطر ادويات ڪره ناون طلب
غلام قادر ڏينا ناتهه
مشوره ڪر ڪر آس شان نڦن
ساره ڏي تت پيٽهه ڪر ڏلالت
ڪونهه سيت ساري انهه تم شذيا
وني دنياه ڪياه گوو تاوان
گاه اوس تخفيف گاه آزار
جمعه ڏوهه پيرن نن پاٺهه ون
پهيرت نسلي آدس غطهه صيبن
ازچهوه خيري اس چهه زانان
فرموناڪ انيون حفيظ الله
ڏوڙ زن سوڙي وڏ آسمانن
ونه نا بونهه نڪ ڇهوته طاقت
ذاتن ڪو رحمت اوس مقبول
اڄهه منزا مرحق مون خزانن
امهه جاپيه عاجز گيه فقير تر
ها احد نهه ڪره ڏيه نت نا
رودڪس روزه ڪس فان گڏهه ڪلا

وفاتِ حسرت آیاتِ میرواعظ کلان

سمعگ صدا بوزم کنہ
اییتو پہیرس نشہ اکہ تھو
یکو ہ پہیرن وون اِنتقال
تس روس زِنتو کیاہ کرو
وُزہ ہو پتہ نس باوتس
اییتو گرتھ ہو درتس
سارہ ی تمس زاری کرو
ھرجایہ جاے ز اتینہ برم
درگاہ تمُسند نیب چھوم
ساتہ دپیوم نعتہ پرو
تم خستہ کرہ نیم بسمل
یرکالہ سانس جگرس
آمہ غمہ پہ پن زن ھرو
ماری فراقن او جنون
مل عاشقو پانس ژِہ خاک
تتھ شمع روئیں اکتھ کرو
تراوِ تتھ زلون ییی چھاروا
پتہ بانہ سانیو وچھ اتہ
کراکھ نظر بلہ تم منہ سرو

ھا عاشقو افسوس گو
ھا عاشقو افسوس گو
وُن سون روزن چھوی محال
سمتو کرہ ہو گراوہ تس
دورہ تمُسند ما زرو
سون غصہ ماتس کینہ دِس
تم گوٗت اسہ پیٹھ کرِ ستم
ون گنی وچھن اس مادرو
سوی منتہ نس فریب چھوم
ییس پتھ گومت اوس لبتہ دل
پشہ کونہ اڈہ کھشہ اوش ھرو
کرِ تم صاحبن باوہ کس
ساری وِدان جاری چھ خون
ھمہ تس سوا کتھ دم برو
برتل روز نتھ دِس فراق
اوسوی سوسوی پیشوا
اتہ ونتہ دعوی اکس کرو
وانجہ لا ییتھ کر تلاہ
ھا عاشقو افسوس گو

ڪر بوءِ ڇهه هن سوي خوش پسند
خلوت ۾ ٻهٿ لولہ بروءِ
عاشق ٻهٿ ڇپي انڌ انڌي
پرٿهي بي وفائي ها سرو
نہ ٿيا لہ ماٺ نہ اڳي هيمس
عاشق ڏوان آس ٿا لهها
واتسڪ تمن بيداد ڳو
دوست تہ محب خدمتگذار
لولہ واليو لولاه بور کهه
ڏوري پيوان تنهه اسا پرو
انہ خونِ دل چونيءِ جور کهه
کيشراه نہ ٻر آس چال تنهه
ڏورس سنس ٿوڙهءَ برو
نازنين آسي دِل رُبا
آسني ڏوان تس سالکس
پيره ٿہ ٿهين ڪرن اسِ نہ گرو
تس رهنماس رهبرس

پر اوس ميونوي دردمند
ها عاشقو افسوس ڳو
معشوق ٿہ لڳو هي وندونڌي
ڍهانڊن نشاطس ون ڏمس
اِيہ تيل ٻل سيلس ترو
جامن گران پر کالہ ها
سيڊي جمع ڪم ڪم سڄار
تابود شريف اس گرو
ڪار سنگين ڳو تاه ڳور کهه
تابود شريف ٽيلہ ڳور کهه
نہ اوس ڳور مت ڳوهرو
وند عاشقو نہ ي نعل تنهه
تنهه سنبهِ ڪره هٿو سرفدا
تا بشس ڏوان اس نوبہ نو
ٻس ڳو محبو سيت مالڪس
خوشہ سيت ليکهہ نامہ دلبرس
سونہ تس احمد نہ گرو

حالات بعد وفاتِ مير واعظ رح

نيو دار البقا تشريف عارفن
تهاون عاشقن للہ ون فراق

جمعه ڏهه ڏگرن کورک انتقال
تنهه ليمت آئي تنهه گو بازرن
سعده صيب لسه صيب مرزه مصطفےٰ
تت آس ساري گے منز فکرن ایضاً
بوکب بڈ لاران آئي به تعجيل
ماتم تمه ساته گو بر پا —
اته امنز آلو ڏنک غط صيبن //
سلام تهو مژ چهوه پيرن
سمنته اُحکامو کور تدبير
دوباره سي کر ٿكهه زنه آيه خلقن //
توره کين بوزنته روو هوش جليس
اسلام آباده بوزن عاشقه
آره کات ٿي روات خون اس هارن //
روزنته تته گي کم شبير تر
علي گڏهه يم آس ممبر
شوره مل مل فير پنه نين طرفن //
ماتم کياه ووته تمام هندس
مدينه شريف ٿيله گيه تاره
دوکهه سيت ڈٿه کوره شوره گوه اهل دردن //
عاشقه پان پنن کور سنگساره
ذره مله خبر گيه پيش ته شهبس

بوزته خلقن رووڏي نه حال
تهاون عاشقن لله ون نار
شريف صيب نورالدين، اسدالله
سارني دفترن گو تعطيل
ممبر کل حکام تو روات دفتن ایضاً
هر طرف اوس گرهان افسوس واه
عطه صيبن دڙ کريک بوکن
بيون بيون باوو توه مسلمانن //
پگاه صبحن اس اڑون بهير
تاره گيه جاري پرته شهرس
کهيو تمو افسوس اس ماره دوره کن //
زن ثمهک آسمان تمن پيٹھ پيو
لاهوره، بمبئي بوزنته خبر
وڏهس پيرو ڏره ساني بدن //
تاره واتته گوک زير وزير
پيغام بوزنته ديو بندس
ديوانه گي آيه توره کين عالمن //
پهير گو روانه دارالقرار
جمهه يامت پرکه ماتم تاره
طعن هيته آس زنان پاته يار دکهن //
سامعن بوزته روه هوش وجلين

[illegible]

غزل در فراق میر واعظ موصوف

وائے چھم جگرس کرائے فیرانی
پشہ پشہ اوش مے چھونہ ٹھہرانی
بینہ گوم سمعک سوز گوشتانی
ناتمک آلو جگر کترانی ،،
تان گی سامع بے آرام
حال دل بینہ نوی چھوس نہ یاوانی
نزالہ ماسنہ می چھونہ شہلانی ،،
تس ہیو کا نژھاہ ڈیشن تا
ھایہ گوم یاون ضایہ پرارانی
جایہ جایہ لوس ون دیوانی ،،
بُلبُل سند یاٹھ چھس لہ نالان
معشوق سون کر نیرہ سیلانی
شوق چھک وچھہ ہن روی نورانی ،،
جائس روشن ماگژھہ جان
زونی ون گاہ تراو آسمانی
چُونہ کیاہ جامن چھس زیبانی ،،
سامع توت وات بے شمار
ناماوارہ شُند نامہ پرانی
کامہ دیوہ نی روٹ خلوت خانی

مولوی سون لاثانی اوس
مولوی سون لاثانی اوس
تنہ چھس گومت منتہ فلواہ
یان نم درای از دُنیاہ فانی
دمہ دمہ عاشق چھو کھچ للہ وانی ،،
تالہ بیٹھہ لون تان گونڈ نم نار
عرس تہ نجمس چھس بوز ھانڈانی
فیورس ردم وشام بیہ ملتانی ،،
بابہ لہ کو تاہ باوی حال
بُلبُل گوم مِل مے چھونہ میلانی
گُل روی ژھونڈم باغ وبُستانی ،،
عاشق پراران فوج در فوج
لاس وتنو چھونہ لہ زانی
ناس تھپ دِتس نتہ دامانی ،،
کونہ وچھہ میر واعظ ماہرہ وعظ
جامع عاشقو گژھہ لارانی
نامی میر واعظ در چھو ہارانی ،،
شام تی صبح چھوس لہ بوزان
مولوی سون لاثانی اوس

مَس کمَہ وِانہ چیو پیرن میانی
کس وَنہ حیس می چھم راوانی
سمعیجہ شمشیر درایہ ناگہانی
اَمنس تل آس روِ پشتیانی
تقدیرس نِش گرِ ھان پائمال
ہوکھ می پیرہ ہا وچھو کھلن میانی
فِکھ اَکہ بلہ ہا کرِ مہ بانی
بول آم سخنا باءِ کے نا
دُور رہیون چونوی چھُس نہ ثرالانی
سُور گوم دیدار یزِہ ہا وانی
جامَن چاک دِنھ نیرے نا
زرَہ کِتھہ ہوتِس چھہ سنہ پوشانی
طوطس تہ ہارِہ دُور یِر چھ یاوانی
پیرحق تُس آسہ نالی نال
ھا احد نزرگرہ گٔتھ ہو ونہ وانی

تُس کِتھ اسہِ روٗس آو آرام
مولوی سون لاثانی اوس
طمعس عاشقن سپنوی ڈاس
تدبیر کانی چھنہ سپدانی
تدبیر زان چھی تتہ منزہ چھانی
رُخ چون وچھہ نک چھُم تمنا
افسوس چھُم دِلس ہول فیرانی
پیرہ چون سیرحق چھُس یِدلہ وانی
پُورکرمی سیت عہد و پیمان
خامن ھنزہ پامہ چھمنہ مشانی
کامن چان چھم حال وچھہ میانی
بہ تس نِشہ چھُس دست بردار
سنہ نیس ہنہ ہنہ سیر یزدانی
یمہ کِتھہ زانن صاحب نزانی
یثرھہ سان پیرس بے شمار

دولہ کین آون بول باگرانی
مولوی سون لاثانی اوس

برونِ جنازہ میرواعظ بسوی عیدگاہ

ھے صد افسوس وا ویلا
دوبارہ تشریف بیہ ہا وہ نا

انہ کوت سنا گٔتھ ھہ سون پیشوا
انہ کوت سنا گٔتھ ھہ سون پیشوا

پولیسن ہر سو کرٕ انتظام
افسر پولیس صدف زٕ تھٕ سپاہ
بیٚسلہ رانزہ نیرٕ آمرٕ تورٕ کیٛتھ پیر
آفتابن روٗٹ ابرٕ تی سیاہ
گاہ کھوتہٕ منٛز سولہ ناوان
ممبر سکاوٹ بیٚیہ ماسٹر
بیرٕ ونٛھہ برٕ ونٛھہ آس یکا جھنڈہ بیٚیہ
یمہ برٕ ونٛھہ بونٛہ تھ تہندی نام
وتہ وتہ چھس چھکان مشکہ عنبر
مشکہ سیت معطر گو عالماہ
نیپہ نیپہ کرہ وٕن نذرانی
پانس ستین فکراہ کیٛمہ
زن سیلانی اوس پادشاہ
حاکمس ہمہ ابرٕ روزٕ تھ تیار
عاشق نزا نہ مثلِ پروان
معشوق میر واعظ شوبہ وٕن شمع
خونِ دِلہ سیت آس آودٕہ وتھ
آس دیوان پیرہ کیاہ بالہ گوی
اسہ فرماو تو گژھ تسلی
صد ہزار افسوس گو بیداد
قرارہ قرارہ پکہ ناوک

دوٚپہٕ پکہ کور چھر دِتھ روزٕ تمام
انزکوت ستا گژھ سون پیشوا
آسمان و زمین گو دِل گیر
گاہ چھس برزنش للہ ناوان
دِرِ صدف روزٕ تھ دُرِ بے بہا
ماتمی لباس آہ کرِتھ درٕ بر
سیت سیت آس اک شہر کے حکام
تم کوتاہ آس گریاہ گران
عرقِ گلاب تہٕ بیٚیہ اذفر
تابودِ شریف شوبہ بانی!
ہر جایہ جایہ اوس تراوان گاہ
سیت چھس سوردی فوج لشکر
پتہ ترٕ ونٛھہ منتظر آس اہلکار
دٕ چھین کھو فر وزیر و امراء
ہر طرف آس گنہ ماران
گنہ یمہ نہٕ ہند پانٛژ اس گنہ گران
تم زخم عاشقن مالین زاہ
نیتھ مالی جانانہ یاد پیوہی
ماتم زدٕ آس دوان فریاد
پیٚمر گژھ ہر پانس اس کرِ کیاہ
ڈاکٹر لوٚکہ نزدیک وانہ وک

کمه کمه زنگه اوس ماتمک صدا — انکوت سناگته هسون پیشوا
قدم ٹهرتهہ تتہ میلہ درای — خورد و کلان آس گران هوی های
یہ صدم مشکل گینہ سہل چهای — طالبین دل اوس پیما اضطراب
اس دیان پیرہ اسہ او صبر و تاب — دودیرہ تهنادهی ثالو ما
سامع آس ودان زار و قطار — میرزا غظس روس مایہ قرار
سانین چهوکنی اوس مرهما — گاه یک استہ گاه تیز رفتار
نرودرزا تتہ کورہ چهہ قرار — تمہ جایہ زیادے ووتھ کربلا
تتہ درای گینہ ساعت گذراوتهہ — آس ودان پیرو فراق ٹهووتهہ
مختصر واتی در عیدگاه — در میدان گی نا جمع ساری
نماز جنازہ گیہ تیاری — صف گنار ٹهہ جن ملک اشتریکجا
ڈودڈ لچهہ لوکهہ آسین جنازس — زن و غیرہ تمن لوس وعظس
بلکہ گو تمہ زیادہ تمنا — جنازک تکبیر گو مقرر
سایہ وی هیوت پرن الله اکبر — مولوی عطہ صیب سون پیشوا
هاحد نزگرہ دم سنبلاو — امہ جایہ نیرتهہ احوال باد

میرواعظس گوڈہ موزفا تا
انکوت سناگته هسون پیشوا

غزل در فراق میرواعظ کلان

بوحضن ژهانڈتهہ لولہ دکانہ لولو — مولوی صیبہ صاحب زانہ لولو
کهونہ للہ وتهہ لگے دروانہ لولو — مولوی صیبہ صاحب زانہ لولو
عشقس سیت اوساک محبہ کارہ — انہ عشقا معنہ کاتهہ دل هشیار

اٿم عشقس ٻين ڇهو ڏيکانه لولو
عشقه آزارنس سينه پيٿه بدنس
ظاهر ڪ طبيب تته حيرانه لولو
اٿم عشقس سيت گوه دوه گيو رات
عشق محمد ﷺ اوسوي ڪهنته وندل
عاشق نبي ﷺ اوسيک پانه لولو
حضرت نبي محمد رسول الله ﷺ
گوڙه تعريف تمسند ڪر ذاتن
والضحيٰ ڙه ڀکه پرڏانه لولو
اشرئي نبي ﷺ ڙهي ڏوڀهت بلاشڪ
نور محمد ﷺ پڙ زليته شش طرفن
اته حيران گڙهه بي گانه لولو
مرنه برڙ نهٿيس موته تم لب زندگي
ڪوت گوهم موت لوڪو ته تهس محبون
پوت پهير هم لگي ترپانه لولو
ون نتم ڪس اسيت ڇهوڪ هاهمدم
دل جهم وپان گوڙه ڙهانڊن جامع
نترت نا طوش ڇپاوانه لولو
نانه نلين تنه هنيره بون جامرپرت
سوله ڙه نيتهه دنيا گڙهه فاني
ون ونتم ڪنه ڇهوي سوڪانه لولو

مولوي صيبه صاحب زانه لولو
تس ڏمه ڏمه آسي نه ڙهين وڏنس
عشقه روستوي اوسونه توه ڪانهه سات
امه عشقگ ميين ڇهونشانه لولو
ڙهي زانگهه ڪياه گو عشقه منزل
لچه ناڊيس شوق گو ڪورن پيدا
امه سير ڪه تعريف خانه لولو
ڙهي پوره تهم معنى آياتن
نور نبيس پيٺهاوسک ڙه عاشق
زانه عارف سوڇهو تاپانه لولو
ميون مولوي الله وان اوس زيدن
زنده دل اوس هرزمه سون مولوي
حضرت نبي ﷺ فرمادان لولو
چانه ڏوريره سياروي ميه جگر خون
مشره راڻهه ڙه دل هم ديعت تهم برم
سشرراه تهس گوم بريانه لولو
نته وڌه ماتيم ڇهو ٺهوت درگاه
خسته گورتهس استه گوهم ڙه نيرهه
عشقه مهس چيت گو ڪه مستانه لولو
تهمه طرفي گوهم سيلاني
نيس بدانس منتر آسه ڪارگر نار

تَس یمہ کتھ بوزنہ ین دشوار | بسہ یا صادقس دِل تہ شانہ بوبو
احد زرگرہ ثمر تراو دای یم زیر | چھوی ہر دم ہمراہ سیت نفو

چشمہ موژ رتھ گر ھتہ وچھانہ لوبو
مولوی صیبہ صاحب زانہ لوبو

آوردن جنازہ میر واعظ سوی مقبرہ

قطبہ ناوس لگے قربان | سون مولوی گو بہ جنت روان
پتہ عاشق خون هاران | سون مولوی گو بہ جنت روان
بوزنہ زنانہ پیشین کرتھ ادا | نیرن ہیوت ھے از عید گا
عاشقن گومت اوس گشتہ جان ″ | تابوت شریف تلک بر دوش
لوکہ هر سو تول کیاہ خروش | تارہ بل نچھو لاگ کلمہ بران
وارہ وارہ یامت وات تارہ بل | عاشق اند اند کران هرہ چھل
لاشک دوکھہ لہ چھوکھ للہ وان ″ | درہ دل دوست آس سیت سار
جامن چاک دیتھ ننہ واری | کا تیاہ ڈیٹھم گامت نیم حا
دل جگر پنہ تی کتہ راو کھ | وتہ وتہ پیرس وتھ راو
ولہ ولہ دید واوسس چھان ″ | عالی شان ووت غالی کد
اورہ یورہ خلقن گوت گوژل | تمہ جایہ تنگ آی سنگدل جو
سامع ٹاڑہ ٹاڑہ آس دوان ناد | مولوی صاحبہ بوز فریا
اسہ مانیرہ زاھ دوبہ رکان ″ | تلہ ووے نارہ سیت یس لگہ ژھو
تس یار راوتھ گڈہ گرتہ مو | وگ تمیچ مازہ ا چھے شہلا

ییتھ وقت مولوی مہاراج گنج
سیت آس کیت زنِ چھ وچھ دوا
سعدہ صیب بس صیب اسد اللہ
زورہ سان نیس آی ضرب تلوار
یمہ کمہ حالہ اُس نالہ دیوان
تس گتہ روزی ہوش یا حیس
تتہ پیٹھ وارہ وارہ کرکھ تیزی
تمہ تمہ بابت ماران پان
لوکو تتہ تول کوتاہ ہوی
عاشقن زخمن پیٹھ بیو نون
آس وۄدان درِدل رُود ارمان
کۄنہ منز معرکن سۄ ہلی شور
شگوفس منز کیاہ گل بے نظیر
ییرہ گو بابل چھ ماران پان
سانہ ییرہ دۄہہ کینہہ بیہِتہ بازہ
کریکھ آس گژھان آسمانی
شیخ الوقت آس فرمادان
تۄہ کیا عرض گژھہ اسہ تس جدا
تتہ ویتہ لوکن آوتلہ اس
ترمیہ لٹہ ڈبو ڈھم نخودار تلان
تورہ بجہ آستہ آخر وقت یُس کھا

کھترِ و کو کھ وال رنج
شریف صیب نورالدین مرزہ مصطفیٰ
کھونہ کھنہ اُسس للہ ناوان
فترہ سان ووہ سوی بے اختیار
ناگاہ ییس گژھ منز پیاہ اُس
معنہ امہ کوی زانہ صاحب زان
عاشقن گژھ آس سہ خون ریزی
بہورِ کدل ووت ییلہ مولوی
پیے افتادہ گے مثل دیوان
ماتمکہ غمہ سیت گے مجنوان
نکھ یار آستھ ییس ہمیہ دور
بارہ سُند ووہ ریرِ چھوی طوفان
اوس شوبان در باغ کشمیر
ہر سو آس گژھان پیے آوان
شہر ثلہ پیمہ اکہ اکہ درتان
اسہ کر زوان دنیا چھو فانی
در دل گر اسہ اوس ترحم
زر دوستی یہ گژھ ناجان
پتھ تھ جہاپیہ یانہ اوس وشنہ کمیا حق
سو بیہ اوس ماتم غوغا
ہوی ووتھ سوی زن محشر آن

گورکن، گلکار، کیت ہُشیار
دمہ دمہ تم مشکہ تن ناوان
بر مقبر وٕزرت خوش کلامہ
بابہ صیب بأی صیب تمن پراران
از کیاہ روو اسہ آزنگ یارہ
تتھ جایہ اندر یان بہر ژاو
اکھ اکس حال خود گزراوان
کل شئ یرجع باصلہ
ممبر رئیس ساری حکام
صاحب تعذین اوس وۄتھراوان
عاشقن لجنم چشمن ژون
شیعہ بچہ پیرس پور کھ ناتھ
تمہ آنہ زن گو سارہ نسی فان
کینہہ رود تیت کینہہ گرہ آی
دُنیاہ زانتن فانی سرائے
پرسرہ کر کل من علیہا فان
بیشین ڈول نہ ژیر گو ماہ
آو شب معراج ترپیو درگاہ
تتھ جایہ یاکس لاگیو پردان
والی ملک چھوہ انتظارس
طالبہ سیرہ پاٹھ کران التجا

سہر تابہ تمہ ہے گورمُت تیار
سون مولوی گو بہ جنت رسان
اوزہ یورہ کر سلام
عاشقو تتھ جایہ دوو زار زار
بے شک قیامت ہتھ ما دیان
یتھ جایہ منز اوس خویش آخرہ
در سہر تاب یان وۄتھ مولوی
کرہ بہرہ پانہ نشہ چھوکھے زنان
بر مقبرہ آس روز تتھ تمام
سارٕٹہ زویرہ بجہ تم کرکھ بدرون
تمہ کاشس تس کیس راوہ لشتیان
مولوی قوام الدّین سپن بلتیہ
فاتحہ پرتھ کران واہ واہ
دوکھ لد چھکھ آس للہ ناوان
نے بدرزہ بیکس نے دردزہ حیا
یوم جمعہ آو کھسو جامع
منتظر سامع چھوہ پراران
راضی اوسوہ رسول خدا
وتھو حق جل کھسو دربار
کس اوس تھند ہند شوکت بیان
اسہ گژھہ دیدار شام و پگاہ

غالب ٿيو اسان شعلو ماران
تعمير مدرسه ڪياءِ بنو ٿو
ڏيٺيس عاقلن عقل حيران
ذاتن ڪو رحمت اوس مقبول
ٻه تو ٻه هن ٻه هن روئي بي قرار
تقدير ڪيس ڇا بدل سيدان
ماهِ ذي قعد ڪ اوس چار ٻه
ها احد زرگرهٔ ويڄهه شمار

سئين مولوي گويه جنت روان
ڪشمير ولايت ٺڪين ٿٺو ٿهه
زياده ڪيا سخنين ٻن ڏمه طول
ڏمه ڏمه فاتحه روز سوزان
ڏوهه خوته ڏوهه گوڪهه ڪم رفتار
سنه اوس تروا شتهه ڪنه ونزاه
ذراي از دنيا عالم پشان
ساره ني در خاڪ جايه قرار

سنه ١٣٤٩

ڪم گم شر گرهن اٿهه ماوان
سئين مولوي گويه جنت روان

غزل در فراق پير واعظ

ڪور پيره ني اسه الوداع
پهر ذايقه الموت ڪياه صلاح
پيرم هجر ڪوئي نار دربدن
پيرني ويڇهو شهلي نه زاه
سڪر پيره ڏه ڏمي باده ڪش
ذاتن تمي يم اهل دين
اسه روي ڏيڻڪ رهنما
موکهه کهوٽ تمي تيس آس گراو
تيرسماه آم ميٺهه ڏس

هي واويلا صد واويلا
هي واويلا صد واويلا
گوم زا لنتهي مه هيره بون
بي دادني زاجم مه وس
با درده بوزميون آلواه
آسمان زن پيو بر زمين
سوکهه سي بدل دوکهه باگه آو
ڇهوڪ ڇهم به پرده هاوه ڪياه
الماسني زا جنم مه وس

سیر نبی یِتھ مُشکلاہ
وولِن کرِتھ سِس منز معر کین
بولِن یتھ دل ہر لحظہ آہ
تتھ رٹِتھ شممن اوبرہ گرلے
بوزِو کتھو آہ و فغان
پیر میر واعظ احمد اللّٰہ رحم
روزِ دم کھٹت می در زمین
محشرِ گمت چھم وارہ بوز
کرِ گوشنی سمعک صدا
کوٹت گو شوِ یس آس سان ہاے
عاشق چھ روزِتھ در فراق
وکیاہ شُک چھ دوریہ کرتلا
بلِ شعلہ سی گو گل تبرے
یس بولنی اوّن اضطراب
گیتھ عاشقن انتھ پتھ شراح
من عاشقِ پتھ غم کیچا
ہو کے حبابن کرِ کباب
روح موج بنیتھ چھم نواح
چھم ناڈلانی از نظر
کلمات سوزِ یتھ جایہ تس
یاد ان تمی چھوی حق ستھاہ

ھے واویلا صد واویلا
شولِن میتہ چھم نار در بدن
یتہ میر واعظن کرِتھ پاے
یعنی وولِن جامہ سیاہ
روزِ میتہ روو آرام جان
کس عالماہ بے کبر و کین
چھس بو ودان ون تیواں تمع
ہر موبہ مو چھم درد و سوز
ھے ھے دریغا واہ واہ
پئے ون ایا پھیرتھ سو زاہ
لا شک چھ جگر چھک چاک چاک
دل چھم گومت بیتاب ھے
زوِ ہیتھ تم گوم ہرملا
تس تولہِ کس گوہ ثواب
معشوق ہا ابند م کیچا
آن زخم ہا مرہم اکچھا
وھرون میتہ چھم نار بے حجاب
دیدن تلی چھم با اثر
روزت تشوبہ ون کیاہ دلربا
بوزتھ تہ یہ کم کم آیہ تس
ھے واویلا صد واویلا

گوڙهه حق گذاري ڪياهه ڪريو
اکهه اکهه سخن لبيه عالمان
ڪرياين در سوز ۽ ڪرا نه
برياته يادنن گيرته دوا
ها احذر زگره درد دل

ويهه نه نکهي پوڙ ڏي هر پو
هي واويلا صد واويلا
عاشق جڇهه سوي بي نياز
هي واويلا صد واويلا
باڙن ته بوزن کوٽ مشڪل

سا ۽ منزه شناس آسن اکهاه
هي واويلا صد واويلا

غزل در فراق مير واعظ - بوقت جلسه سالانه

آو روز جلسه ڏيه نا اشتهار
در صحن مدرسه يا مرتراس ٻه
ڪرڇهن ٻه شتر ليم ملڪ ها بيهار
ني ڇهم ڪو نه جاءِ ني نوب مس نشان
سر سبز ساري ڇهم درتاب تب
ڪرسنا ايه سان دل رڻه هن قرار
در مدرسه شغم گکين ڊ ڻهم تمام
ڪيو نشر ڪالا او شکس لو دل جمع
باهوس اوشس طبيبس ڪن بيمار
نزان سبب ڇهم نه مير ليوان در نظر
ها ييه ڪه سنزه عاشقن اوس دل دوان

ڪوٽ سنا گو مولوي سون نامدار
هيره بون ڇهس نظره دوان سبب
هر طرف بهيورس جيپ راس بون دوان
دل ديان ڇهم شڪل ڇهه ونه ناميه نرهه بار
هميرو واعظ الحمدالله خوش طرب
آس براران حمه ته بيه حڪام
آس نالان هيچو ني تم بار بار
ون ايم ڏشتن تزليم دلکوي طرح
گاه ديان ڏسي ڇهس اسيم اندر
گاه بشينس مثل مجنون بي قرار
يا بيه ڏسي جايه جايه ون دوان

آس ساری لاگِتھ زوِ یاری بے قرار
کیاہ وَنے ژ یوتھمنہ سینوس چھے وُلار
جانشینس نارہ تھاوِن کرِ دکار
سِن وُدگن لوکن بواو تُس تن دوان
اَتھ اندر استادہ تھو و تھ کینہہ نفر
آس تم تمن بحیثیت لیکچرار
جایہ تمسنزہ مولوی یوسف شاہ
آسی ماسٹر کینہہ سکاوٹ ہیتھ سہی
پرِ تمۍ عاشق وِدان آس زار زار
آس ریوان ہا تمس تہ مشکلس
مدرسک تعمیر تراوان اوس پژرو
کونہ سیداو تھ وچھن امہ کوی تھلار
سنگدل کیاہ زنگہ ژل گوکھ آب نل
گُس سنا تقدیری سیت کریہ جنگ
پوشہ تُس مۍ تُس چھو آخرہ زوردار
اَتھ ہاوان گے تہ تمۍ ورٹ زمین
وچھنہ کیاہ اوس پازتشا ہا حکمران
ونکس وِنتم رٹتھ تتھ جایہ غار
علم حِلم وِ دکر ریاضت تھِ نہ نام
اَتھ اندر ناکتہ وَنے لوزہ مختصر
مَت مَت گرتھ تتہِ ای لدو زہ برقرار

کوت سنا گو مولوی سون نامدار
آو یوزِم میر واعظ عتیق اللہ
اعتمادِ دل لُمہ او سُم نا ایوان
سَون سنتھ گیم نمبرہ خونس چھم مدار
کور تمو تقریر بیون بیون مختصر
رُود پر جایہ میر واعظ عتیق اللہ
میر واعظ احمد اللہ ہس روٹ طرزار
پر کاغذ آسہ س لیکھ لیکھ مرثی
عاشقن تبدیل گومت پژر دس
مدرسک تعمیر نو رود نا تیار
ہے مگر افسوس پژرو تُھی پیمیر گو
عاشقن ژ دلیتھ سُو کتہ رنہ آو دِل
گے سنتھ آسہ کیاہ نتھ آو یتھ آزار
اور لا لیس نیزہ تلوار یو بہ سنگ
آس دِلہ زنیا کم کم تخت نشین
چھوی گواھی لُمیر واعظ غمگسار
چھے خیر یانس بوِ کیاہ اندر بیان
وچھتہ گوتاہ خوشن لیدا اوس خوشن
دِلہ سخاوت دستگاہ شاید میر کا
ساری گرتھ نان تہ زیرہ و زیر
ہے ہتو تقدیرِ کاتیاہ چھی زہ زور

حضرت سکندر کرہ نو ھُن زورہ دور — تس تہ ماتھہ وتھا نتو کینہہ اختیار
عاشقو نہ نوی یہ دُنیاہ بے وفا — رہ دِتہا موذ نیندے تم و نتا
صحبت سماہ نہ دی رڈنک خوف جبار — ھے ھتو مہ نو کہ تھہ کم طوطہ اکل
دوستی لاگیتھہ نہ آھاٹے ٹھل تہ بل — فے نہ یہ انصافنے نہ چھوی اکھ دانہ تہ ار
ھے ھتو تقدیرہ گونو نہ اد بدل — چھت نہ یہ تدبیر ہا چھمت کیت تہ ھل
ال گزھت ٹرل نہی تسن کم کم ہشار — ھے ھتو مونہ نہ کہ تاہ دیدہ زور
ھے گران چھو کھہ سوارہ تی ہیت چھوی نہ — ھے بھران چھک تس ہمیس مرتس نہ وار
ھے نہ یہ نو ھُن تس سلیمان ہا دشاہ — تخت ہمندوی نہ وان ادس بر ہوا
تابع تس جن تہ وحشی جانوار — پرتھہ اکس کیت یوز گدرن چھوی ستم
ن نہ چھ نا کھ ذات پاک انز درد و غم — بیہ ہیم آسن سیہند خدمت گذار
جدنہ نہ گرہ روز دمہ دمہ دزندا — عاشقن ہنز یتھہ نہ تھاوکھ کینہہ پام

نکتہ یہی نہ انہ بے شک سخنہ کار
کوت سنا گو مولوی سون نامدار

غزل در فراق مرزا غلط علیہ الرحمہ

نہ دو ھر نہ دم ندامت ہیتھہ چھیوہ ہیتہ — گزھت نہ نماند مزار تا بیتہ ہیتہ
سما ھیتھہ روز ساتھاہ رکھہ نیاہ دم — ہیتہ نہ نیا چھو گو نشو یوز ماتم
امایتھہ چھم نہ اداں رو و بر — ولوط غا شقو دلہ چاک جامن
نہی ما نہ ولو لگ اشتیاقن — پیتر نہ ھاند کھ نیتھاہ موسوی تھیر
پیتھم النج مٹھم تباہی متہ آدی — نہ تھم نہ یہی لیسی اندر سمیع مت دی
حباب ماتمی ملی نشہ سیراہر — بصد افسوس ہ دکر نالہ زاری

ڈیکھ پیر نے لگوی نا پارہ پاری
ودانی اس نو پیر س پیر حالا
شوو دو کیتھ پاٹھ ددمت سان جیگھر
ونی میوں نوی جگر صد پارہ ما گو
تہ ھنی گوس پویں الو تیتہ ماوہ اندر
اکت کن جانسی چھم بے قراری
بلے تل تیلہ پو ڈیتش ماہ بیکھر
ونے کس درد دل بیہ حال مشکل
سوا دسو میانین علاجن پیرہ تھور
ملو تو د عاشقہ اس شورہ پانس
لیو کو نہ جایہ ماتس ھیو ھنر ولر
اگر بھیر تہ وپاری ون دوانی
وھے نار چھم اسپے ادس طالعس ور
یہ دنیا زائتن آخر چھو تاون
نفاہ اسند چھنہ مثقال یا ذرہ
اصل آمیت چھ پوت پترھ لانہ عارک
اڈن تیتھ جایہ میتہ ناوارہ تہ پر
تہ وچھ کمہ پادشہ درخاک مدفون
ونی چھوی حال پیران زیر نظر
چلان کیاہ حکم تمہ سند حکمرانن
تمنز اس شیرہ فی نشکہ یم تہ تھر

روشتھ ماکلینہ اسہ گو سینہ بنجر
سیدانی چھنہ اسہ گو زیر و بالا
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
ینی پیرن ز دنیا ترووہ تم رو
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
بیت کن چھم میہ زخمن خون جاری
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
ییمس ونہ ہمس درخاک منزل
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
گوسانی لاگتھی بھیر و جہانس
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
چھو ناممکن یمس کانہہ اسہ ثانی
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
وفا چھس نہ جفا کاری اچھ ماون
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
گذھ پیہ نوی گھرہ لیس وانہ زاری
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
کمن بینر زلہ چشمن لگے نہ ووان
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر
بہتھ برتخت شاھی اوس شاہ زن
گذھت روود اندمزار نائب پیمبر

جمع زائن ہمع ڏيس ناره يڪدم
راهه سڀني پاڻ پانس ڇڏي ويو هير
ٿوڙي ڪري سڀني هڻي ٿيس آسه زنجير
پڇيس مان تو ره ڪوئي ساماڻه شنز ڪر
ٿيهين ٿو سهڻو چيز پنهنجي آهي گڏه هٿ ان
ڪٿي لفظن شرح بيان پئي ٿيندو ڪر
رلا افسوس واويلا ڇجهو ٿيما
سلاح سير مولا ڪر ته ڏره ٻره
آخر ناهي ٿن بازار سور روي
ڇپيو کهي شايسته سخنا تو مختصر
اول سوز بر نبی ۖ درود و صلواة
سوم ذڪر خدا ليس ڪٿن ذاڪر
ڇپو کهي عاشق ڪلمس سيت ٿيو

جمع ڪرتي نما ٽمڪوي ڇجهو آدم
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر
ميٺڙي تل ذاته نس ڪينه ڇپنه تدبير
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر
تيح ناپايداري آسه بالڪل
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر
ڏنا ورد دميدم پيو ڇهڪ ٿره هشيار
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر
رٿن گزه سيت ٿي اي روزه لورسي
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر
دوم سوز مير واعظس ليڇه ٿره ڪلمات
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر
رلي تهه سيت پيو دل ته ٿلي کهي

آهد ٿره گره ڇجهو ڪلمه تاج بر سر
گزشت رود اند مزار نائب پيمبر

(تمام شد مولوی نامه)

کُلُّ نفسٍ ذائقۃُ الموت

مولوی نامہ

یعنی مرثیہ بزبانِ کشمیری

بر وفاتِ مولینا مولوی احمد اللہ صاحب

میرواعظ ہمدانی کاوکہ ڈرہ سِری نگر

مُصنّف

عبد الاحد زرگر

ساکنِ نروہلہ سِری نگر

توصیف میر واعظ ہمدانی

پتہ زیارہ میر واعظ ڈیٹھون ما
تشریف کھٹتھ ژود ونتہ کرہ کیاہ
شرحچھ ہاوہ نادو بارہ روی
دردِ سِنْز تھہندس مولہ ون کیاہ ،،
قومس بلیتھ تموکر وفا پور
ساہتھن رودمت صبرہ قرار
نتہ ما آسہ خانقاہ معلےٰ
گوژھہ زوزمہرمس ہتیربتن یان
دل تہ زیویس کنو اسوی مسلمان ،،
نورہ برنس گوڑہ گورہ کرہ واہ
روزہ شبہ لہ گژھہ حال حیران
بیہ ممبر تشریف تھاوان
سر تسنہ سخن ذرے بہا ،،
سینہ سی نشتر لیتھ عشقن اہ
گفتار شیرین چھیم ہیوان یاد
تلوار چھپٹ کھ چھیم لیتھ تھاوے کیاہ ،،
دِرہ ست کس منٹا وِنگ اختیار
سیر ملائس ہا وہ نہ
آہ!

۴۱
سُہ ہا اوس عاشق رسولِ اللہ
سُہ ہا اوس عاشق رسول اللہ ؐ
ہر تہ چھس وچھان چھم میتہ آرزوی
شہرس گامس چھوی مشہور
زونس تتھندس کانہہ تہ واتیاہ ،،
نامی میر واعظ کھوت ما چراہ
پتھ سمان نسیں رٹھ میرہ ژامان ،،
دِرتھ دا لنجہ تمن پتھ ہا لیا ،،
ہم دونوی صفت تمن شایان
بلے یتھ ہے گاشس بے سامان ،،
بے تھاہی پیر زلان ہیچھ مہر ماہ
فرقا نا سُب مہر وپتھ نادان
دِینہ کین حکمن ہیتھ جانان ،،
قسیفہ خوتہ صاف بے ریا عالمان
رفتار دِل چھیم گژھان برباد
گردِس ہی نیکھٹ گو گردگار ،،
گردِس ژِہ گراں کنوی حرفان
واہ بوزتس ہیو عارف نا

پير ريبر ته کر بوتي نکت ع
شوله ڏسن شمع وچهه ڙ شمع دان
پوله نالي ڊز ڊنه ما کڍن آه
ها احلد نه رگره واي ڙيچ تار

سوها اوس عاشق رسول الله
ڏوله ڏوله پروانه گيتهه ماران
سوها اوس عاشق رسول الله
پنهن ڙيارين کر سر نثاره

درده جهس سوزس پيدا ٿو ڏيا
سوها اوس عاشق رسول الله

شاخ ديگر

بجا روم نه ڇيس جهس ڙن دواني
عجائب ڏهران غرب نه باني
شوالڪ ابتدا اوس گوڏنکوي روز
کرکهه دره عيد گاه کيا خوش باني
ڙن کيڏنهه نکته جهم ٿم داره بوز
حکومتس حقوق منگ نوجواني
يسر قشنر يارله نعمر کهپوائي
حکومتس حقوق منگنس مطابق
اگر حق ٿهانڊنس ٻيٺهه پيٺهه لقب پي
فداے قوم جهس تا زندگاني
پگاه بوزم سپين وارنٽ جاري
آتي پيٺهه رفته رفته گي پيداه روز
اميره سنزه ڏيڏه تل اش لکهه سماني

کجا امروز مجاهد همداني
کجا امروز مجاهد همداني
شوگو عيد الفطر وقت صبح بوز
ونگهه سامعين کنڍي باهوش روز
سو تقريرون کنن زن جهم گرهاني
تهي باپيت ٿمن باغي لقب پي
کو رکهه تقرير با تدبير لايق
پنرڪ آلودکس ٿر ٿر گرهاني
تله تيتهه پاشوا گو ڏنيک جهوسي بوي
ختم تقرير گو گهره آي ساري
بنام امير واعظ آس لکهه زناني
شراهيم اس برهس واره مختصر بوز
تني اوس وعده ٿهو همت مير واغفلي

سمتھ ساعع تہ تتھ بلیتھ آس راضی
تتی وتھ آستہ آستہ تڑای میرون
نشتھ دِل آس چشمہ اوش ھرانی
شو اوس انہ راستی آراستہ گوریت
شبا یہ رنگِ سفید کرکھ وریم
ہیوتُک تقریر کرن شیرین زبانی
یقین ایمان گژھنہ تہ ورِتھاوُن
دلیلِ حضن بلال رضؓ اَتھ پلیٹھ کرکھ یاد
ستھا اوس اکھ جواہ پیزہ نشہ ژلانی
او توی گو بیدہ تھانہ دار حبیب اللہ
سو وارنٹ میر واعظی چھیہ نی الحال
بوقتِ شام مختصر گو روانی !
احد زرگرہ تہ ون سفرچ تیز ونا

نورکھ وعظ پیشتہ بڑونھ دل چھُم ونانی
مسلمان آس پریشان تہ جگر خون
سٹیجہ درِ صحن اوس ناز گوریت
تھوکھ تشریف تتھ بلیٹھ اس شیانی
گژھان اوس ھرطرف اللہ اکبر
حدیث آنحضرتؐ ہیوتُک باوُن
یہ چھُو حضرت نبیؐ فرماوانی
کریاد تم ظالمن تس کوت بیداد
یہ مضمونِ حدیث پڑھی ھنگک تعا
کڈن وارنٹ چھُو میر واعظ چھپانی
لیکھنت جلای وطنی تا بیکسانی
کُجا امروز میر واعظِ ھمدانی
سیٹھاہ بے تاب گو دلِ اہلِ وردن

سین مشتاق حکایت بوزہ زانی
کُجا امروز مجاہد ھمدانی

سفرنامہ میر واعظ ھمدانی

دپنہ زادہ کم سفر پٹے ژردانس
سیٹھہ زادہ اوس حکم یزدانس
رخصت سیتھ زڑاو شاہِ ہمدانس

تس قرآن خوانس میر قربان
تس قران خوانس سپر تہ بان
شامہ پتہ موٹرس منز گو روان

سوٗنچا اَوس کران سیت یاپانس
پتہ پیٹھ ڈٕنٹھہ اوس پولیس پیٹھ ساہانس
فقہ گت کیاہ کرِ حکم سلطانس
غمگین دل اوس خون ہارٕن
گول ہیتھ تتہ لوکھ منز اکس آنس
بول یوشس کران جل ہزار داستانس
کوت اَسہ چھُ گرٕتھن چھیُو کنہ باوان
پایہ بڈہ سنز کتھہ سٕن نگہبانس
جایہ جایہ خفتہ گی آسی پیٹھ مکانس
چھُ کیہ ممنز روزن تک آکھ زمان
نورِ صبحک ئیلہ پھول آسمانس
پورہ گی محوِ تفسیر قرآنس
زنارہ تان تتہ دراو خوش خندان
تتہ آس احباب منز ارمانس
جالہ اکہ نالہ مت کرکھ مردانس
سوز تم قاصد چھِس لوٗیرا ران
ترن دوہن پنجہ آس مشغول پانس
وات شہر لاہورِ شورہ وکھ جہانس
ہتہ گتہ زنگہ تمنی دل لوبانس
فرحت پیدہ گیہ پرتھ انسانس
ژھین گوہ نہ استقبال شکرانس

تس قرآن خوانس سر قربان
دون لارین منز ہمراہ یکان
عین محشر زن گو ہر گھرانس
لینہ منز ژوٹ تیارہ آس مہمانس
بول ہیرِ واعظس باگراوان
ژوٹ کھیتھ پیتھ ژھو وٕتھ انہِ تھانس
تاخیر و تعجیل آن منز گمانس
ڈایہ بجہ راتھ دراو آرامہ سان
پانژہ بجہ راتھ وات پونیار ڈھکانس
تھانہ دارہ یانہ اوس سیتھ پردانس
دورہ ژول غم گوبہ روشن جہان
خندہ یامت آو شمس تابانس
پنجہ وات زنجہ دل گومند وستانس
کیہ وانہ میر واعظ وتہ وچھان
لاہورہ تیچھ گیہ شیر گرانس
تشریف ہاوِ تو دِل پریشانس
ترِوہمہ ذیقعدہ دراو آرامہ سان
زنگہ زنگہ اوس فرش کنگ دو کانس
ہنگہ منگہ پیر وٕت خادم خانس
مجاہد اعظم اکھ اکس دیان
شورہ وتھ شہرہ اکو گل ہند دستانس

یوٚر واتٕ تیٚر واعظ ہماران
ٹٚھنز کران احباب سٕنز ساماٗنس
زٔنزٕ ناوٕن تہٕ نٕیِن یہٕ نس ٹھکانس ،،
ذوقہٕ سان آی کمہٕ قدر دان
یوٚر واتِتھ سیٚن غمزٕ خ شادٕ یانس ،،
پنٕز زیارٕ سٕندِ سٕرہ چھو باکانس ،،
میٚیر تہٕ بٔلیہ قومس گرتہٕ احسان
دویہ رتٕ گوٚ خیال عالی شانس
وٕنہ کیاہ ہیٚیہ آسی تاپستانس ،،
معمول تھٔوندوی اوٚس عیان
سیلس اوٚس اِذِن آرام جانس

زوٗر اوٚن لولن پرٕتھ مسلمانس ،،
منزٕ کینژہ دوٚہہ آو فقیر نوجوان
امرت سٕرہ کین شوٗق اوٚس پانس ،،
دعوت کرِکھ ناسبٕ برہانس ،،
دوٚن جمعن کورکھ تمہ وعظ بیان
ہر دمہٕ دعا منگان آس یزدانس
عرضی آس کران شاہِ جیلانس ،،
کنتھ جایہ آسہ آب ہوا جان
مشغول آس تلاوتِ قرانس
معقول صلاح پیوٚ کٔرِل میانس ،،
میلِچ کشش آس داٚنس لمان

پھیر احد نہٕ زرگرہ داٚنس داٚنس
تس قران خوانس سٕرہ قربان

پنٕز زیارِ پوٚرکوٚر عہد پیمان

دلِ شادٕ مس آسس چھوٚن جانِ جانان
بلبل لاگتھ گل چھہ ساوان
ہاہورہ گرمی ہٕنزٕ اثر پیوٚ
مشورہ کرتھی جوٚم گی روان ،،
ذوقہ دِل اوٚس تمن شوق دیدار

پنٕز زیارِ پوٚرکوٚر عہد پیمان
پنز زیارِ پوٚرکوٚر عہد و پیمان
مجبوٗر پیٚیر گو ون گیاہ کرِو
تتہ دراہی مسلمان ہزاران ہزار
ہیوٚن ہیوٚن لولہ باگہ راوان ،،

آئي ملاقاتس كم كم نواب
پاپيه پڌر شُند تعظيم ڪياه رکيان
لاهوره نوكرس كاغذ آڻي و
ڏنتهِ وته سوءِ اوس خدمت ڪران
بستره سامان گنڍه نوڙن
جمه آس لڙونٿھ ڪيترن ڏهمن
پيغام بونڪهه تته هوا جان
جمه پيڪهه ڏاره بوز ٻڌوت آئي
تنهه بنگس منز روٽکه آرام
امه موکيه اته چهوکهنه دل روزان
اکه ره تيس اوس ناو ماه صفر
آيچ قلتي آسس بيار
ڍهنڍ ٿته ڪنڍڪي آگهوت نشان
ڪنڍ ظرفس منزه بانهله بال
تنهه کوهس وتھ هيچ هيچ زن
اسپ سواري دل نه مانان
زن ٿمن پيغام هيتھ گو واو
کرباکه گيه پرسه ڏو تنهه نغوه
تهم کل پنداه گام آئي پهاڻ
الدين نقشبندي مشهور
تنهه متصل كوڙه هيرن سرائ

روءِ اوس وچهنه نکستن اضطراب
پڻه زياره پوشخوره عهد و پيمان
قس فلام رسول ناو واره يادگهاو
يان تم كاغذ پيره نوڙن
پيرسس گنش ڏوت شادي كران
تته پيوک بڻڍيت گڑهنگ قلمن
اته بر سواري مير واعظ ڏراي
تته تياره اوسس سركاري مكان
آباك تكليف اوس صبح وشام
تاريخ امه کوهي ليه بيماه
سنه تروواه باٿن وٽزه وٽان
مير واعظن ڏوپ روزنس نه واب
بڻڍيته تشريف تو آب في الحال
پيدل كهت ته آسه ڍکنيه واو
ساده ڏاله سي کهره بسته پاون
تته کيويان نوز مير واعظ آثر
کنڍکي پيته ڏامي نوبد ڏکان
تسليم تو نات هميو واجتماع
تته اکه جايه چهے پيمه نور
موجوده کين تته شو استاد
بهر ملاقات آسی لوان لبيا

دردہ کیئن آلون دی ہیران
دور دور طرفن گیہ آواز
یعنی باجماعت نتہ پنجگان
ون ہیس طرفس سیلاہ کرنہ
میل دل سیلس اوس بسیار
تنہ چھایہ دل بیٹھ آرامہ سان
یاد آس کران پاک ذاتس
یم سی باتہ آسیہ ہر وزہ دی
کمسی چھ ادہ صاحب دل دیان
معشوقہ روس جھمہ عاشقس تاب
غمہ کوہی پیالہ ہیتھ او لقدیر
تار ہیر تتہ گو حال حیران
میر واعظ گو بیمارہ پوز مہمل
تی اوس لیکھمت تقدیرن
شافی علاج گو نہ امکان
تار واتہ پور شیر کشمیرس
یان پوز میر واعظ غلام نبین
اجازت چھی حکوماتس منگان
تان گیہ سواری مانمار واہ
مفصل میر واعظ پور ملیہ ووت
عاشق تی چھت گی پریشان

پز زیار پور کوڑ عہد و پیمان
دوون جمعن تتہ پرہی نماز
کینہہ دوہ گرتہ ہت دوپ اہل دردو
یم تتہ آس پانس سیت ای تیرہان
مختصر اتہ ورانی ذات ٹھٹھ یار
داد قرآنس ہیوان دوہس رانس
یا اللہ ظالمن نشہ دم امان
سپنس روشن آئینی
حال پور یشہ آس گرہان احباب
تورہ پور حالات گذراوان
چاون کم کم بادشہ وزیر
ڈہیم اوس تاریخ ربیع الاول
ناگہ بے حس کاکھ کینہہ استخوان
ڈاکٹر انہ ناو حکوماتن !
خادم مشغول تدبیرس
لازم پور انن ساری دیان
تام تھ شیہ گیہ احبابن
انہ نک اجازت یامت آو
اکھ فرزند بنیہ کینہہ نوجوان
ذن گگاباہ پومنت آرہ کوت
پز زیار پور کوڑ عہد و پیمان

سو نہ براوکھ حکیم بلبیہ ڈاکٹر
کم تم علاج آس بدلاوان
ھا احد زرگرہ دم سنبھال

سارڑی فہمہ موجب ٹن خبر
پز زیارہ پور کور غهد ويهان
ون سوز دلہ کوی باو احوال

تقدیر ک حرف چھ ہل آسان
پز زیارہ پور کور غهد ويہران

احوالِ بیماری میر واعظ ہمدانی

انو خبر مہ ہا روشہ آرام جان
وفات س پیتھ وچھنہ کیاسپیدان
پوشنہ تم تاریخ اوسس یاد تھاو
ناو ربیع الثانی پیتھ رتیس زبان
اکھ اکس آس پرژھان بوون بوون
احباب بیماری آس بے قرار
سوز دِل آس ذات پاکس ونان
اِرضاءس شانہ دوُر نیک مرن
حکیم دانا احمد اللہ
کم دوا دِت تم تہ میرہ سان
عاقل تہ دانا بے کبر گیین
شایستہ حکیم شاہ مقبول
بے شک شفاء در دست یزدان

عشقہ بیمارہ چھا دوا امکان
عشقہ بیمارہ چھا دوا امکان
بیمہ دشہ میر واعظ والیس آو
حکیم ڈاکٹر بوزتھ آئے
نبضس ٹھپ کرتھ سوچھا کران
روز و شب سرہ کران حال بیمار
دِل اوس ریوان اہل دردن
قضاءس ناگاہ گو زمستان
سۆ تہ باگراوان اوس دردا
عالی شان ڈاکٹر محی الدین
کافی کوشش سۆ اوسک کران
تمِ تہ کور علاج حسب معمول
عشقہ بیمارہ چھا دوا امکان

بامہر حبیب حکیم پنڈ کامل
شام ۽ صبح آئیس ذاتس منگان
کم کم آئیس تمن خدمت گار
رات دوہ پنڈ جانفدائی کران
دلہ سیت پران آئیس اللہ اللہ
ممبر ساری آئیس غمگین
کل آئیس ساری دل پریشان
تم پنڈھ سانہ دار بتھ چھ گردن
ہمراہ سیت ہین ملک الجبار
سمبارس کال سیدی فان
عارفین چون شربت معرفت
۽ تناک پادشہ بید از تخت
راج آم … ہی اوس حکیم فرقان
ادرزو چھو … تک گنج بےقیاس
گدر … شکل باوے کیاہ
گدرن … ہر کینسہ کیوت طوفان
ترکس اشارہ ڈتس پورہ ہیتھ
مختصر میرزا غط … بستر
تشفا گ راذن چھ کھنہ کونہ میلان
پور تھو یقینی تی زور کر شاک
وارہ دارہ تم گی غرق آزار

تس زیادہ راضی اوس اہل دل
عشقہ ہمیارہ چھا دوا امکان
حضرت حقہ سنی کران زارہ یار
پانہ آئس کران یاد مولاہ
شلہ کوہی سیر زانہ صاحب زان
پھیرس ۽ زہ ۽ زہ دوان تسکین
آنہ مایشس حق خدا دوستن
شاک ترا ۽ بتھ بن حق پرستان
دمہ دمہ گژھ پران استغفار
کر اہل راز ن سیت الفت
زر ۽ سیم ۽ دولت چھنہ پوشان
تاج چھس اسلام دین چھس تخت
اڈرہ زہ آسیہ تس تچھ ساس
ژ ... منگ گرہ گرہ نبس ادر جان
گدرنہ تلہ ہیوہی پادشہ گدا
زانہ کھے معنی ۽ زہ کھ کھنی کتھ
توڑ رکیوت تھاوتی بتھنہ گژھ فاز
کم کم علاج تس آئس مقرر
بتھ ۽ ون می یتھ تی چھ برحق
یتھ ہند مژھ بندگی بتھ سان
آرہ دل گو گل رو بیک بار

آنہ کات بُلبُل یاران یان　　عشقہ بیمار چھا دوا امکان
ذِکرہ دلہ سی کن اوشکہ ہُشش　　ذِکر سیت گوشن یتھ آس خاموشی
سکھہ اوس اسہ کرواتہ پروان　　اذا جاء اجلهم ساعتن زان
لا یستاخرون تقدمون مان　　اجلس دلہ زاہ اکھ جودان
آٹھمہ ذیقعدہ لوگ اجلن نیای　　کیاہ کرم موئی تہ کیاہ کرم نیای
ذاگ ذاگ لاگن آکھ دوستان　　آٹھم تاریخ اوس روز برسوار
تمہ دوہہ میر واعظ زیادہ بے قرار　　دہ بجہ راتھ موکہ لبیک زبان
گلہ صیب شرف صیب انہ ناوکھ　　وصیت کی کلام تمن باوکھ
وعدہ کرِ وفا آس زمان　　زیادہ کیاہ طول دیمہ ون سخنن
ایتھ منز امرون عزرائیلن　　ہمیرتھ جان بحق کلمہ پران
انا للہ راجعون یَر　　پرتھ کینہ ذاتن نور کر نظر
تراو طمع دنیا آزہ تریاق　　عشقہ بیمار چھا دوا امکان
ہا احاذرہ کرہ طن ہیتھ روز　　زانہ کیھ تہ سمھک آلو بوز

درد کے صدا دِل کترا وان
عشقہ بیمار چھا دوا امکان

وفاتِ میر واعظ ہمدانی

سے ماتمک آلو گتھ ہن　　وہ کربلا گو عاشقن
پے یوز قیامت چھ اتھ دِن　　وہ کربلا گو عاشقن
ہر سو صدا اے واویلا　　بوزتھ سینٹھا گوس مبتلا

جگرس تشگاف گی سنگدلن
کہاٹ بچہ کو رہے انتقال
کل کل کنن گو تارہ کنن
افسوسکی آلودی دوان
الماسکی آہ نیزہ تیز
اخلاص کرتھ روگنم ہتن
تس دن جہ سمعک انعرہ ہا
شرف حبیب گایہ حبیبی اوش ہران
کیاہ حضن دکہ دیکھلا چھوڑ لن
حبس دلکھہ کو کہ زیر و زیر
بہ سہ لدان آس خاک راہ
زرہ زرہ وچھیت گو معرکن
آسہ رود دیناٹ رہنما
تس راوہ بتشاک دِ دلان
برہ کنہ تس اوش دون اچھن
لایان ناد تس دلبرس
دوکھہ لدہ دان آس زار زار
رخ زرد گومت زن گلن
پیٹھ جایہ کیاہ ووتھ شور و شر
آفتابہ یان گژ جلوہ گر

ودہ کربلا گو عاشقن !
تل پیر نسی ماہ وہلال
شب اوس نب اوس ایٹہ یدان
لب تشنہ سب ماتم زدن
ہمنہ ہمنہ کرہ ہم ریزہ ریز
پس گژھہ جگرس پارہ ہا
مرگاٹ دِنہ اچھنہ بازرن
تاکھ حبیبی آئہ کران
احباب وی بو نیلہ خبر
پس وقت صبح آس سمن
ودہ ناو تمو ارض وسما
ساری کران افسوس ہا
ایشت خم سین کیاہ راحلن
کرہ ناشو ہردم واویلاہ
مشتاق پیمیت تل برس
آلودہ خاک کم کم بدن
چھوکہ لد دلن دگ بےشمار
گییہ ہر طرف تارہ نیببر
ماتمک جلوس کوڈ غالمن
تامت سمہتھ آو کل شہر

روزِ جمعه اوس تھاوِ کن
وار واژ آیه کاره گرنجار
ژاره ژار انگ تخبتی ژندن
دیوه دارِ کایر تخته ها
تا بودِ شریفه گران
چونے جران زن ژون اندن
دستاد ما اوس کسبه جھون
تابودِ شریف گوتیاره
دِن آیه وار روشن گرن
تتھ منز حرف کھن کھن سیٹھا
واره جھم نکھ تل بکیتھ
کھونمت سه کمتان نعالمن
حالاه دچھت آم کر یقین
دِل جھم دِیان ات لکھی مه روز
دِن غسل پاکک کینه سخن
بخته پڈس غسلک طلب
نالے کڈ کھس تجامه ھل
لعلاه جھو به تخته گه دِوان
دایم سوره وزن لاز وال
یان غسل پاک تس ھیوتک دِیون
تم تیز آنو ماسیره زن

دوه کربلا گو شاشقن
پاره پاره تمن در کاروباره
یعنی انگ ھٹ پتر صفا
پرزه لان آس آئینه زن
خونِ جگه چشمو هران
یوّ دِ وے گرٹھان ہچه نکمته نون
از زنده سپاران خنده زن
نارغ سپٹن کاملِ نجاره
ببھ تتھ کور کھر روغن سیاد
دوہرِ بچھ یه اوس دِن دناره
الله محمد ص تتھ لیکھت
جالاه پمح آس نازنین
لغلاه تتھ منز شوبه دِن
آبه گرم گو واره بوز
تخته سکھوک پتر تجب
زختاه تیار یعنی سخن
حالاه تمھک پہ نه مفصل
بامبه صیب بانگ اوسک خیال
خانقاهِ معلی اچھس وطن
تان محشراه به پاسبن
تره دِن ہتوک تس دایه آبه

چھاڻن اوس خنبر گلاب
نازک بدن یامت جھلکن
معطر سپین کل حیره بون
ننڈیر تنہ اوس ھیش ھیش ڈوان
صافی سپینز بندن ینڈن
کافی لباس اوڻن درزین
اُڈ ڈے ڈر نقاب کھوٹ ڈلیڻ
پُوره تنہ ھوک نشانہ یاپشوا
اُتھ منٹز تھوت جھیس للنا ڈین
ھا احد زرہ گرہ پوره ڈن

ناڈن تمن اوس ہی بدن
تاتار وادفرہ سیت ملن
غسانسی بثر اوشش وسان
کم کم گل خاکس شرین
نیہ نیہ گران آئینہ تن
مختصر ونے ون تھا وکن
تتھ نازنتہ پوره کھ کفن
تنیر تتھ آتش لعلاب بیاه
ڈہ کربلا گو غاشقن !
درد گ اِشاره عارفن

زاغن پہ تکیہ مرد لیئن
ڈہ کربلا گو غاشقن

بردن جنازه ہیر واعظ زرعیدگاه

دِلاڈن سوز ماتم مڑیہ تھزبو
ساماح ڈول تره گنڈمیت تہ زنیش
جُمعہ اوس ونت دوہیر نوز تھوکھن
سنباه نج پیش زن بردوش کھہاه
سپین خالی قیامت ہوی تہ ہاے
تہ نم ہ سیاه ناقن کیتھ کینہ نفر ہیتھ

ولانائب نبی دار البقا گو
ولا نائب نبی دار البقا گو
جمع گے لکھ کثرت نے جیس وموش
زصحنہ سنیہ تھ جاب تا متہ تہ دراے
ڈین غاشق کھار اُستہ ہیتو
انکھت تمنی چھ ہم کلمہ شہادت

سو رنگ ڏٺي لشڪر جي ٿي :: دس نا ٿي خاروُ
ڳن ٿيا ڪرڙي پليس اوس پهر حشمت
ڌتوي سيت نعت ڏيس آردل سپاهيو
سپاهه تيري سپيز نالي ڙاتيس
پيڪان آس تعذيس تيه دوڙي پا دوش
جهوڻ ڪن ڪٿي مٿي بوز ڊڪ ٿيءَ ميو
صدم وٺي قدم آهسته تيا دان
بر نقابه ٻيو ڪران ڪاٺ اوس تيزي
پران ڪلمات ٿڪ اڪسڪ نه اکيو
چيب ور راست نازنيس سيت پرنيڻ
پيڪان ڪريه پاشير هيٺ آڪاش بي تاب
سو معرڪه ۾ نيبر ڪوه عطا نه
وچيم گنيه سر برهنه ننه زاري
سوکهس غمس ڇپ باهم دوڻ لڙائي
دوکهس لشه پر ٿيا اڪاه تنزيا کئي
پهري ليس ۾ ڪرڻ ڪم ڪم عجب ٿي هل
تڪيو سيله آره گنڊ وته غلبه گو زوله
پر اين مرتي ڪران انوس ڪياه گو
اجيه ڪون نراله ادش ڪمه حالي تراوان
جاڳي جاڳ آس ڪران لله زاني
ڏگمه سو بتز دوان آس بڌه بانه

وليانا ماٽب ٿي دارالبقا گيو
جهمپن ڪيمه ورنڪ صف تر ٺڪوڪ ڏهو
نگهبان وات مسجد پله ڪا ڪسي
ڪيمه ورد راهي خيدگاه ڪن تر انبي روُ
انس مرحومه سنڌ دوشو جگر گوش
بصيد آداب پهرس پيڪه نادان
نقابس اره ڪس قتل تره پرودره
ڪره هان آس عاشقن منز خونريزي
انسيا ڪيڏ تنه تها نه دار آس زوان گهه
پهراهي تموتير غم سپاه ڪهيو
جهڪان ۾ آسي جابجي ادفته ڪلاب
اشتي ڪنه خون ڪيشرن ادس جاري
ڪشتي تير ليس دلس پن تس ڪڙهن سرو
ڪران پم اکه اڪس هيٺ غلبه خواهي
ڪوڏي ڪم ۾ تسي سين مقابل
زوري آستن سو دانا جهمڪان ني
پيڪان آس رفته رفته وات نروس
ڪپار تس دوش پر دوش للہ نادان
جهت سوي حال ڪياه ترٽ نال خلقو
ڪيڏله ترڳي پيڪان منز ميداني
خلق آهسته دات نفله لونني منز

کرن ہیوت ہے تمو جنازہ کوی سنز
امی وقتہ خبر ہیتھ آو زن واو
بہ کثرت سیت خلقت وچھ تہ زبدو
ونی گیاہ اوس شوبان معرکن شنز
بہ جلدی عیدگاہ سوی واتھی ہیو ،،
تنی ہیم آس جمع تمہ تمہ بوھے درائے
کنہ ژھی خادمو ژھین تھو فرصفی پانز
یکین وات نیشہ جنازس رنجہ دِل گو ،،
پتہ رکھ خطبہ کورکھ تشین آدا
گنڈک صف یار قسلم استادہ روزکھ
صد اتکبیر کوری بوز آسمانو
غلام نبین جنازہ کور بہ تمکین

دیان کینہہ آس اڈرن باشین پرتو ،،
دِین میر واعظ محمد یوسف آو
ولا نائب نبی دار البقا گو
انی مثال ہنتھ ماہ تارہ کین مُشتر
وچھوی یان سماری یہ دیپہ میر واعظ ای
کورتھ استقبال یتہ پورلوی عاشقو ،،
تھو وک منزہ میر واعظس کو چیر درانہ
کومت اوس تہ عاشقن جان کشتہ کوتاہ
جنازس پیتہ سنت پرناب نداگو ،،
پران تکبیر آس تکبیر بوزتھ
ولا نائب نبی دار البقا گو
شمارہ نفری نیترہ ساس بہ تخمین

احسانہ زرگرہ تہ ۱۵ اتھ بیٹھ دارہ جلس ہتھو
ولا نائب نبی دار البقا گو

آوردن جنازہ میر واعظ خانقاہ معلیٰ

نیرت خبر ان عاشقا
ہیچھ ایا ازیا پگاہ
خاص و عامن میلہ بوز جناز
کھتت تارہ بل از عیدگاہ

کوت گرتھہ دیتھ رہنما
کوت گرتھہ دیتھ رہنما
سنیب تھود تحاب بعد نماز
کوت گرتھہ دیتھ رہنما

حاله اکه لاله سنبله للیه وان
مالس لتس له وت فیمساه
همتیاک کمر بند بر کسمه
کلمه پیران کهوت په تنها اکهاه
خسته جگمه ته جامه چاک
وات استه استه تاره بل
غوغا تتهوی ڈیتم نه ناه
گلڈه ناسوس ایه تنهه ستم
کینهه آس نعت خوانی کران
کینهه آس روان چون شمع
وات واره واره نو کدل
نکته ونے ہمتاوک ته یاد
پخته سوالِ چمس رهنما
نوناه ہمتن لگه دون اچهن
بلبل لانکر کهت تمام
گل اوس ملیتهه اجتماع
اسپی حیثیه ڈیڈه کین
تول تته لوکو اضطراب
وصل آس دگر یم جمعه
خونِ جگر واته نے چکان
گلڈه نوره منز درای رهروان

لاس چهم ہو بد کران
کوت گرته دبنگ رهنما
گونڈ ٹت تماموسر لیسر
جایه عاشق در فراق
پایه یڈه دکه دوین چهاروا
گو عاشق تیتر ته پاده تل
سونه نک آن دہمیدام
رونری ہمس کیته کانه مجلساه
کینهه ہاتہ مرقی پیران
افسوس کران بر اجل
گاه گریه گاه درد و بلا
ہچه وس گرس افسان یاد
خوناه پتنن یم داہمه چن
گوناہمتن اده ملکی غذا
بلبل آس کیاه گتهه دوان
کینهه درائے کهوفر کینهه چهن
دنیائی کدل وت تعذیاه
گل آس عاشق دل کباب
نهراج گنجه کین جگے پیکان
تاراج گرتهه ته دل دردلاه
اڈه موهتی وس وس میدان

بڈہ آسس تھکمت چھیہ کینہ ساہ
نالہ فرانکس زلزل
حالاہ کران ہر عاشقاہ
شہر چھوی کٹھن ہیتھ نوان
رنگہ آسین خلقن آرہ ول
جنگس مرگنئی کیتھ ہیو جفا
تس اکی کمہ رنگ نلنتھ
دردہ نارہ عاشق گوکھ سور
دردہ دتہ تمن ہیتھ رود کیاہ
آسس ماتمہ ہیتھ پتہ رواں
تتہ پلیتھ پک تیم تیز تیز
تھوٹ رتھ ڈنی وانتہ خانقاہ
شاہ ھمدان سنزہ ڈارہ تل
اتہ ڈیڈہ کرہہ تس سلام
گرتھ ینہ ونکھ زاہ کیتھ تہ کیاہ
دلہ چین اچھن تس آسہ اوں
قرہ وسانی حضرتا
تتہ تھ دیشہن ہیتھ چھیوی نگاہ
تس چھے کینہ گاشتس بدل
معرفتہ تمیس دل تازہ تر
براہ حملہ شیر دتہ نئے زیر پا

گوٹ گرتھ دنیک رھنما
وونتھ زیادہ وات بہور کدل
شادی چھ منز لس جل نوان
تعدی نہ تعذی بیون کتھاہ
تنگ دل وات نا پدکدل
سوز بدن ییں گو سنتھ
روزی ہیو ہر دم ہیتھ سما
واتی کلاس پور ہیوک دور
پالہ با آہ وفغان
مشعلہ تتہ زاجک سیھاہ
کینہ جامہ چاک کینہ خونریز
اوراد پراز وات مصلی
پیو زٹھے گو منزلہ
پتہ ھیتھ تتہ بر لا کلام
تس پانہ آسی پانہ جیکون
تس فتنہ ہیوی نکل ماماہ
دل بہ دل آئینہ پیر زلق
پتہ کینہ چشمن منز خلل
پتہ توی قصور آمتیں پیزپا
تس ہر طرف فتح ظفر
گوٹ گرتھ دنیک رھنما

ھا احد نہ رگرہ یوت مہ بھیر
رِندہ بوز پانے اکھ شرح

اصلاب وصل وَن کرمہ ژیر
کوت گرتھہ دیناب ہمما

دفن موزن میر واعظ ہمدانی

زندہ مرو عاشقاہ سرہ کرہ وچھے
رندہ بوز یے شک سخناب پیے
بیہ بوزہ شیہ نجہ وات خانقاہ
دی دوستن تہ یار روشنی چھے
ٹڈہ بڈہ کلمات ہت یے پیرن
گوڈہ نکہ گتھ تہ تو مہ بولن چھشن
گردس بھیرن یرگارے
ہم گمہ سخن بوزہ دم انوشن
ترہم آدم گردش گوم دل بیدار
تکرہ ہند نیشانہ چھو تہ پاتے
بلبل لاگتھ چھو بوچھما وانتے
پونزہ مہ گتھ وای عشقن تار
ساز چنگہ چھوی وزان ناز وصول تے
گاہ وچھم ہم تہ گاہ وچھم زیر
ستمہ گتہ اگر کس چھ مشتاق بوز
یانہ وان جان لگ یار انے

میر واعظ کور کمن منزلن ہے
میر واعظ کور کمن منزلن ہے
شیر شیہ اوس بیوان گاشک گاہ
ڈیڈہ اتھ ون کہار درای ڈھین کن
شمعس گتھ کری پروانے
مردن چھاون دردک پوشش
دوم گردشن گوم سوز گوشن
بے بہا ڈرہ بی مالہ کرہ مے
ذکرہ لاگ نکرہ سیت پور بابار
ژوِر مہ گردشہ فول گلستان
گوگنہ گونہ چمنن رنگ تہ خوش بوی
راشناب ہمزبن معنے تہ رالہ
شیمہ گتہ سیر سس بلبس ہو مگیر
پایہ بلہ فقیرن تا سنم کھے
عاشق تہ معشوق آس باحضور
میر واعظ کور کمن منزلن ہے

حال میرواعظ اوسمین کران یاد
لالہ لاقیمتی ڈالہ انے
کی جنازس کہار بردوش ہلتہ
گیتہ عاشقن منز اتھہ کیان ڈنتے ,,
اڈ جھی جھاوان وصالک نیش
اَمہ نقش بلہ تمو لب تراشت
مخلوق تن گیرہ ڈتو تے ,,
قبر موساہی آس کران تیار
گلکار لیورس اوس برزہان ڈے
اوس نگرانی کران شوے ,,
سنگین کھال تمو چار دیوار
ثارہ ثار سکھ گوڈہ انہ ناوتھ
مارہ موند فشاہ نانہ کوہے ,,
نالہ ہت گلکار آس استاد
تاتو تمہ کوی اوس گرہ گرہ
چاتو تمہ جوڑ تنہ لوو سے ,,
وارہ پاٹھ آر اَمہ ساں سوگ
اعنہ تتھ سن ڈن کیا چھو ڈرق
کمہ جایہ تراوتھ کتہ ساونے ,,
تت میول ہیت ناو چھوی بے نمون
نے چھے آہ ترنیستانے

چالہ ساں ذیوت نم عشقن یاد
میر واعظ کورہ کمن منزلن طے
شاہ ہمدانس جڑ دتن ست گنتھ
معرفت عارف چھوی کران نوش
مس جنتھ کیت نم دیوانے ,,
بر مقبرہ تے لعد یہ یت
کارگر گورکن بلیہ گلکار
سنگ صافی تنتھ رنگہ رنگہ چھیے ,,
کوتہ جایہ ماکیم ہیو ڈون کرائے
رنگین کسبک آس گلکار
نگین لعل ڈن تنتھ جبرہے ,,
بسترہ کینہ تت وبھرا وک
چال پنجی آس وجھان استاد
ڈال پیچ آس شاہانے
آئینہ پاترہ تراشش کرکر
میرواعظ بیلہ اوت واشاذ گ
میرہ ساں میرس ملت گے ,,
کتھ ہیہ تنہ کتو کس وہڑن
ستہ بجہ شاچیر کور کہ مدفون
ست وجود ست شہود تتہ راونے ,,
لیہ سیت ہو ہو وایانے

پیٚوِن کتہ میلہ آگرتہ جوی
مختصر چھوٚ کتھ پلیٹھ عنبر
اَندہ وَند ساروی بند کوٗرتھ
سجودِ دروجود وارہ پرزناو
گوڑہ ییٚن نناوہ دیپ ثنا
لقاءک وصل چھوی اصل مے
دُنیا ناپاک چھُنہ لوٗشہ وُن
تامت گریکھ گیہ چھوڈ وشخص امام
آدابہ سان فاتحہ پوٗرمے
کینہہ رُود زیرِ زان کینہہ شلہ آی
پھس پھس کران بل کینہہ قصہ خوان
یاد تھاو مژہ چھاک چھنہ کتھے

میرِ واعظ کوٗر کمن منزلن طے
کارگر آس برتھ فن جھور
کل شیٔ غیر جمع کتھ پیوناو
موجودی خیر عارفن چھے
میر ناشس کرہ نس چھوی منع
حضرت نبین ۴ فرماوُن!
امہ کوٗی طلبدار ساگ وچھمے
شور روز خلقو گی جمع تمام
فاتحہ پرتھی ہیوٗن ہیوٗن درامے
دُور برتھ من ہیوٗتمے زانہ نے
صلح تہ فصلیچ چھکنہ کینہہ زان
میرِ واعظ کوٗرہ کمن منزلن طے

سا گے

ھا احد زرگرہ فاتحہ سوز
میرِ واعظس زی ہر شب و روز
سن پان پانس ہر دمے
میرِ واعظ کوٗر کمن منزلن طے

{ تمام شُد حالاتِ وفات میرِ واعظ ہمدانی }

منقبت

در مدح حضرت امیر کبیر میر سیّد علی ہمدانی رحمۃ اللہ علیہ

(از قلم عبدالاحد زرگر نروره بہری نگر)

امیرا دوّن جہانن چھے امیری
بہ چھس بیہری میہ کر تم دستگیری
ژئہ زوّس کوّسہ جانے چھم یتہ کرے فریاد
سیاہ کارس کرِ وّن کیّن مہ امداد
پیّرمہ لاتقنطومِن رحمۃِ اللہ
اُمید تی چھم ژہ چھک نا میون مولا
امیرا ڈیڈہ چانے چھس کران گنتھ
نظرِ رحمت کرِہ وَن چھم میہ بد بستھ

دِمے فریاد ژے ستھ چھم میٚہ چانی
نظر رچھ کریوم ایوٚد چھس بہ فانی

عیال دوست ہیتھ میٚہ تھوٚو تَو زیر سایہ
ژہ کا ستم ایتھ دِلس یوٚس چھم ژھایہ

بہ چھس بے زان چوٚنوی سگِ دربار
خطا زد چھس تہ بیہ چھم غلط کار
گناہ بر دوشس چھم چھم ہوشس ڈولمت
میٚہ روٚیس شرمندی ہند خاک ہوٚلمت

کرے ہر دم ژے عرضی تہ درخاست
میٚہ بدکارس کرِو ناکلمہ کوٚی پاس
گناہ چھم بارہ ون یِدانہ چھوٚٹ گوس
کورہم کیاہ نفسہ شوٚخس سیت ہوٚت گوس

کران چھس دم بہ دم افسوس افسوس
جوانی ہند دشمنس بالکل میٚتِش توس

ڈیمہٕ کُس ژیہے سوا زیٚر دامن
یہ چھ نوی ناوہیتھ صُبح و شامن
یہ جبر کوم پیدہ وَنِ ژام پُتشسی خم
غفور کرتم غفور کرتم کیاہ گژھی کم

چھُ ناو عبدالاحد جانس غلامس
چھُ شاعر زاژ کُن زرگرو نان تس

نوٹ

زیرِ نظر کتابچہ یعنی مولوی نامہ کے جُملہ حقوق طباعت، اشاعت اور فروختگی خواجہ خورشید احمد زرگر و مسٹر شاہنواز زرگر (پسران جناب عبدالاحد زرگر ساکنہ نروره سری نگر) کے حق میں محفوظ ہیں۔

(قیمت: پانچ روپے)

J&K Academy of Art Culture & Languages
Acc No. 9272
Class No.
Book No.
Price
Date
LIBRARY

اطلاع

زیرِ نظر کتابچہ یعنی مولوی نامہ کے جُملہ
حقوقِ طباعت و اشاعت خواجہ خورشید احمد زرگر
و خواجہ شاہنواز زرگر (پسران عبد الاحد زرگر
ساکن نروہ رہ سری نگر) کے حق میں محفوظ ہیں۔ کوئی
صاحب بغیر اجازت اِس کتاب کو یا اس کے کسی حصے کو
چھپوانے یا شایع کرنے کا مجاز نہیں۔ خِلاف ورزی کرنے
والے کے خلاف قانونی کاروائی کی جائیگی ؛